

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Vår dato: 13.04.2015

Vår ref.: 201106849-53

Arkiv: 611

Deres dato:

Deres ref.:

Saksbehandler:

Ane Nasset Ramtvedt

aera@nve.no/ 22 95 94 58

Helgeland Kraft AS – Søknad om fritak fra leveringsplikt – Gåsvær i Herøy kommune, Nordland fylke. NVEs vedtak

Helgeland Kraft AS søkte den 13.9.2013 i medhold av energiloven § 3-3 Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) om fritak fra leveringsplikt til fritidsboliger på Gåsvær, og fritak fra den delen av leveringsplikten som gjelder tilknytningsplikt for den fastboende og næringsdrivende på Gåsvær. Helgeland Kraft AS søkte NVE om fritak fra leveringsplikt til Gåsvær første gang i 2011, men søknaden ble avslått av NVE den 12.10.2012. Vedtaket ble påklaget av Helgeland Kraft AS i brev av 22.10.2012 og endelig avslag på søknaden ble vedtatt av Olje- og energidepartementet (OED) i brev av 23.4.2013. OEDs vedtak ble imidlertid avsluttet på følgende måte: *«Departementet vil avslutningsvis gjøre Helgelandskraft oppmerksom på muligheten for å søke om fritak fra den delen av leveringsplikten som består i å la kunder bli tilknyttet nettet. Dette innebærer at nettselskapet kan forsyne kundene ved etablering av rimeligere alternativer, for eksempel frittstående anlegg. En eventuell søknad vil bli behandlet på vanlig måte av NVE med klageadgang for berørte parter»*. På bakgrunn av dette sendte Helgeland Kraft AS inn ny søknad til NVE den 13.9.2013.

Bakgrunnen for søknaden til Helgeland Kraft AS er at opprettholdelse av eksisterende strømforsyning til øysamfunnet vil kreve store vedlikeholdskostnader. Gåsvær ligger langt fra land og er forsynt via en 6,5 km 11 kV sjøkabel og 9,5 km 11 kV luftledning. Anlegget er gammelt, og ved en omfattende feil vil det bli høye kostnader med å fornye nettet. NVE har lagt til grunn en reinvesteringskostnad på 11,85 kr/kWh og en nettleieinntekt på 1,15 kr/kWh. Basert på en samlet vurdering, der kostnadene ved reinvestering og vedlikehold av dagens strømforsyning er veid opp mot virkningene et fritak vil ha for fritidsboligeiere og næringsvirksomhet, gis Helgeland Kraft AS fritak fra leveringsplikt til fritidsboliger på Gåsvær, og fritak fra den delen av leveringsplikten som gjelder tilknytningsplikt for den fastboende og næringsdrivende på Gåsvær på følgende vilkår:

- Når Helgeland Kraft AS mener at vedlikeholdskostnadene er for store til å forsvare en videre drift, skal dette dokumenteres og oversendes NVE for godkjenning.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsvæien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

- Følgende kraftledninger skal fjernes innen ett år etter at NVE har godkjent frakoblingen: 6,5 km 11 kV sjøkabel og 9,5 km 11 kV luftledning. Dersom lavspentnettet på Gåsvær ikke blir benyttet til lokal energiforsyning skal også dette fjernes.
- Helgeland Kraft AS plikter å sørge for et frittstående anlegg til den fastboende slik at kraftforsyningen blir opprettholdt med tilstrekkelig kvalitet. Dersom det oppstår uforutsette feil på anlegget plikter Helgeland Kraft AS å sørge for en midlertidig forsyningsløsning inntil en permanent løsning kommer på plass. Hvis det er næringsvirksomhet på Gåsvær på det tidspunkt nettilknytningen blir avviklet må Helgeland Kraft AS sørge for en frittstående forsyning også til disse.
- Til hver av de øvrige kundene som i dag er tilkoblet nettet, forutsettes det at Helgeland Kraft AS utbetaler kr. 50 000,- som et bidrag til omstilling til lokal energiforsyning. Pengene skal utbetales senest ved tidspunktet for nedleggelse av anlegget. Videre plikter Helgeland Kraft AS å veilede og koordinere arbeidet med omstilling til lokal energiforsyning, dersom fritidsboligeierne ønsker det. Helgeland Kraft AS skal utarbeide en plan for veiledning senest seks måneder etter endelig vedtak. Planen skal oversendes NVE for godkjenning.

1. Presentasjon av søknaden

Helgeland Kraft søkte i medhold av energiloven § 3-3 den 13.9.2013 om fritak fra leveringsplikt til 27 strømobonnenter, og fritak fra den delen av leveringsplikten som gjelder tilknytningsplikt for en fastboende og to næringsdrivende på Gåsvær i Herøy kommune. Det er 30 strømobonnenter på Gåsvær i dag. Helgeland Kraft skriver i søknaden at de kjenner til at det er startet opp et foretak som omfatter reiselivssatsing, men at de ikke kjenner til om foretaket er i drift, eller hvilket effektbehov tiltaket eventuelt har.

Det er i dag en 16 km lang 11 kV kraftledning fra nettstasjonen på Ytre Øksningen til Gåsvær. 9,5 km av ledningen går via luftspenn, og 6,5 km av ledningen går via sjøkabel. I tillegg er det etablert et lavspenningsnett på Gåsvær. Ledningsnettet er ifølge Helgeland Kraft bygget på 1950- og 60-tallet og vedlikeholdt/oppdert etter hvert som behovet har oppstått.

Strømforbruket i 2012 var på 100 738 kWh, mens det gjennomsnittlige strømforbruket fra 2007 til 2011 var på 61 326 kWh. Søker har beregnet at investeringskostnaden ved nyetablering av ledninger og nettstasjoner vil utgjøre 17 793 000 kroner. Årlig kapitalbelastning er beregnet til 1 092 339 kroner, og årlige drift- og vedlikeholdskostnader er beregnet til 355 860 kroner. Med et gjennomsnittlig strømforbruk på 100 738 kWh/år vil dette medføre en kostnad på ca. 14,4 kr/kWh.

Helgeland Kraft skriver i søknaden at selv om de oppdaterte beregningene viser en reduksjon i kostnader for kraftforsyning til Gåsvær sammenlignet med forrige søknad, vurderer de likevel at kostnadene er urimelig høye og at tilknytningen ikke kan forsvares samfunnsøkonomisk. På bakgrunn av dette søker de om fritak fra leveringsplikt til fritidsboliger på Gåsvær, og fritak fra den delen av leveringsplikten som gjelder tilknytningsplikt for den fastboende og næringsdrivende på Gåsvær.

2. Behandling

Høring

NVE sendte søknaden på høring 11.10.2013, med frist for uttalelse satt til 15.12.2013. Søknaden ble sendt på høring til Herøy kommune, Nordland fylkeskommune og berørte abonnenter.

Befaring

NVE gjennomførte befarings på Gåsvær den 16.6.2014. Helgeland Kraft la opp et program for befaringen. Herøy kommune, Gåsvær velforening og firmaet Power Controls, som leverer alternative forsyningsløsninger, deltok på befaringen.

3. Innkomne merknader

NVE har mottatt 14 høringsuttalelser i saken.

Herøy kommune skriver i brev av 2.12.13 at formannskapet fattet følgende vedtak i møte den 27.11.13: Herøy kommune vil på det sterkeste fraråde at Helgeland Kraft gis fritak fra leverings- og tilknytningsplikt til Gåsvær. De påpeker at det ikke har kommet inn noen nye momenter fra Helgeland Kraft sin side sammenlignet med den forrige søknaden. Det er fortsatt to næringskunder, en fastboende og 27 fritidsboliger tilknyttet nettet på Gåsvær. Kommunen påpeker at det foreligger konkrete planer om turistsatsing, noe som har ført til at kommunen har revidert arealplanen for kommunen, for å sikre grunnlaget for planlagt utbygging. Videre skriver Herøy kommune at de er en stor oppdrettskommune som er avhengig av en stadig utbygging av næringen. Gåsvær har mange oppdrettslokaliteter, og det er allerede etablert en stor oppdrettsproduksjon på Gåsvær. I tillegg planlegges det å ta i bruk flere lokaliteter i betydelig større omfang enn det som blir gjort i dag. Hittil er det aggregater som har blitt brukt som strømforsyning til oppdrettsproduksjonen ved Gåsvær, men kommunen mener at dette er en sårbar løsning. Fra myndighetenes side er det av miljøhensyn lite ønskelig å fortsette strømprduksjonen basert på forurensende aggregater. De nye oppdrettsanleggene som planlegges er av en slik størrelse at det er ønskelig med strømforsyning fra fastnettet. Herøy kommune mener at Helgeland Kraft sin foreslåtte forsyningsløsning er uakseptabel, og at den vil stoppe alle muligheter for næringsutvikling innen reiseliv og oppdrett. De påpeker at Gåsvær har det beste potensialet i kommunen i framtidig satsing på reiseliv, i en region som er utpekt som satsingsområde for reiseliv i Nordland fylke.

Nordland fylkeskommune skriver i brev av 20.12.13 at fylkesrådet fattet følgende vedtak: Nordland fylkeskommune støtter ikke at Helgeland Kraft innvilges fritak for tilknytningsdelen av leveringsplikten til fastboende og næringsdrivende, og fritak for både leveringsplikt og tilknytningsplikt for fritidsbebyggelse på Gåsvær.

De resterende høringsuttalelsene kommer fra de berørte abonnentene. Flere av abonnentene skriver at de har investert betydelige midler i eiendommene sine de siste årene. De påpeker at det store vedlikeholdsarbeidet som hver familie legger ned hvert år er avgjørende både for nåværende og fremtidig turisme, og at de er med på å ivareta en viktig kulturarv. Mange skriver at siden Gåsvær ligger langt ut i havet, vil frakt av diesel til aggregater være vanskelig. Videre blir det påpekt at Helgeland Kraft sitt regnskap over utgifter ved drift av anlegget til Gåsvær synes å være lite realistisk. En presisering av hva Helgeland Kraft vurderer som akseptable utgifter over tid vil være oppklarende og gi et utgangspunkt for reelle vurderinger. Samtidig er det mange som er uenig i Helgeland Kraft sin vurdering om at opprettholdelsen av det eksisterende linjenettet til Gåsvær ikke kan forsvares samfunnsøkonomisk. Det påpekes at lønnsomheten må ses i et samfunnsøkonomisk perspektiv, altså i en langt større sammenheng enn utelukkende i kroner. I en av uttalelsene påpekes det at det er svært betenkelig at OED i sitt vedtak av 23.4.2013 anbefaler en alternativ søknadstilnærming. Dette fordi en slik fremgangsmåte åpenbart gir grunn til å stille spørsmål ved OEDs habilitet som siste ledd i en eventuell ny klagebehandling. Det stilles spørsmålstegn ved hensikten med en ny høringsrunde, siden det endelige utfallet av den fornyede søknaden allerede synes å være avgjort.

Tommy Thrana skriver i brev av 10.12.2013 at han fastholder sin klage fra 2012, og at det ikke er noen endringer i planene for satsing på reiseliv. Han har investert ca. 500 000,- kroner i brygge og kai for rorbu, og etablert et samarbeid med eksisterende reiselivsaktør, Seløy Kystferie AS. Han mener at tilgang på strøm er en forutsetning for videre realisering. I e-post av 9.1.2015 skriver Thrana at han i dag

eier tre bygninger på Gåsvær, som på sikt kan brukes til overnatting. Dersom det lykkes å få belegg på de tre husene han i dag eier så vil det være interessant å kjøpe opp flere eiendommer for slikt utleie.

4. Generelt om leveringsfritak

Netteiere som har områdekonsesjon meddelt av NVE har ansvar for å forsyne det geografiske området som konsesjonen gjelder for med elektrisk energi. De har i henhold til energiloven leveringsplikt til alle kundene i området. Forarbeidene til energiloven (Ot. Prp. Nr. 43, 1989-90) utdyper hva leveringsplikten omfatter: *«Leveringsplikten innebærer en plikt til å la abonnenten knytte seg til fordelingsnettet og til å levere energi til forbrukerne innenfor det området plikten gjelder for»*.

Adgangen til å dispensere fra leveringsplikten er uttrykt i energiloven § 3-3, 2. ledd: *«Departementet kan dispensere fra leveringsplikten når særlige grunner tilsier det»*. Olje- og energidepartementet har delegert denne dispensasjonsadgangen til NVE. Av lovens forarbeider følger det at *«unntaksbestemmelsen kan kun komme til anvendelse når tilknytningen ikke med rimelighet kan etableres på vanlige betingelser. Dette kan være aktuelt ved tilknytning av fritidsbebyggelse, seteranlegg eller turisthytter»*.

«Særlige grunner» og «rimelighet» er begreper som i de fleste tilfeller vil være knyttet til kostnader ved opprettholdelse av leveringsplikten, og hvilke virkninger et leveringsfritak vil få for private og allmenne interesser. I skjønnsutøvelsen legges det vekt på at kostnaden ved opprettholdelse av leveringsplikten må være vesentlig før et fritak fra leveringsplikt blir aktuelt. Spørsmålet om fritak fra leveringsplikt blir gjerne reist i forbindelse med reinvesteringer i nettet i et utkantområde. Behovet for investeringer kan utløses som følge av en alvorlig feilsituasjon, for eksempel ved et kabelbrudd, eller ved at nettet på grunn av elde er blitt i så dårlig forfatning at det må bygges helt om.

5. NVEs vurdering

5.1 Vurdering av kostnader

Kostnadsvurdering av en reinvestering

Store deler av nettet som forsyner Gåsvær er 50 år gammelt. Teknisk levetid for et høyspentanlegg er normalt mellom 40 og 50 år. Noen anlegg kan bli betydelig eldre, men spesielt for høyspentkabelen vil det ved et havari kunne bli nødvendig å skifte ut hele kabelen når den er så gammel. Å fornye forsyningen til Gåsvær vil innebære høye investeringer for Helgeland Kraft, som vil påvirke kostnaden for nettleie til andre kunder i Helgeland Kraft sitt område.

Helgeland Kraft har oppgitt følgende reinvesteringskostnader for anlegget:

Strømforbruk 2012: 100 738 kWh

Kostnadsvurdering med 4,5 prosent diskonteringsrente, kapitalisert over 30 år gir følgende:

Tabell 1: Helgeland Kraft AS sin beregning av kostnader ved en reinvestering

Kostnadselement	Kostnad
Sum investering	17 793 000 kr
Årlig kapitalkostnad	1 092 339 kr
Årlige driftskostnader 2 prosent	355 860 kr

Sum årlige utgifter	1 448 199 kr
Kostnad per kWh	14,38 kr/kWh

Ifølge Helgeland Kraft sine beregninger vil de årlige reinvesteringskostnadene utgjøre ca. 14,4 kr/kWh.

NVE har foretatt en egen kostnadsberegning ved reinvestering. Kostnader for nettanlegg er hentet fra REN kostnadskatalog, bortsett fra sjøkabelen som det ikke er oppgitt noen kostnad for i kostnadskatalogen. NVE anser imidlertid kostnaden som Helgeland Kraft har oppgitt for sjøkabelen som fornuftig. Økonomisk levetid for nettanlegget er satt til 40 år, og det er brukt en diskonteringsrente på 4 prosent i tråd med gjeldende veileder fra Finansdepartementet.

Helgeland Kraft sitt kostnadsgrunnlag stemmer godt overens med kostnader oppgitt i REN kostnadskatalog. Tabell 2 viser NVEs beregning av kostnader ved en reinvestering av anlegget:

Tabell 2: NVEs beregning av kostnader ved en reinvestering

Kostnadselement	Kostnad
Sum investering	16 796 500 kr
Årlig kapitalkostnad	848 608 kr
Årlige driftskostnader 2 prosent	335 930 kr
Sum årlige utgifter	1 184 538 kr
Kostnad per kWh	11,76 kr/kWh
Nettinntekter	
Nettleie	0,4 kr/kWh
Antall kunder	30
Fastledd	2500 kr/kunde
Totalt forbruk	100 738 kWh
Årlig nettleie	115 000
Nettleie inkl. fastledd	1,15 kr/kWh

Som det fremgår av tabellen vil de årlige reinvesteringskostnadene utgjøre 11,76 kr/kWh. NVEs beregninger gir altså noe lavere kostnader enn beregningene til Helgeland Kraft. Tabellen viser at Helgeland Kraft vil ha en årlig kostnad på nærmere 1,2 millioner kroner over en analyseperiode på 40 år og at nettkostnadene er over ti ganger høyere enn inntektene ved forsyning til Gåsvær. Helgeland Kraft vil altså få høye kostnader hvis forsyningen til Gåsvær må fornyes. NVEs beregning av nettleie er basert på nettleiestatistikken. Ved å ta utgangspunkt i 30 kunder med et totalt forbruk på 100 738 kWh blir den årlige nettleieinntekten på ca. 115 000 kroner, altså under 10 prosent av kostnadene til Helgeland Kraft.

Kostnadsvurdering av alternativ strømforsyning

Helgeland Kraft oppgir i søknaden at de vil gi en engangskompensasjon til hver kunde på 50 000 kroner for etablering av alternative løsninger. Denne summen vil kunne dekke aggregat slik at hver kunde får

dekket behovet for elektrisitet. NVE konstaterer at siden Gåsvær består av flere øyer er det viktig at det tas spesielle hensyn slik at komforten som er der i dag kan opprettholdes. Det er flere fritidsboligkunder som bor på hver av øyene Flatøy, Nord-Gåsvær og Sør-Gåsvær, og disse har et ønske om å fortsatt ha et stille og rolig sted å komme til når de benytter fritidsboligene sine. Mange bruker fritidsboligene mye og er vant til å ha en fast strømforsyning. For å kunne fortsette å bruke fritidsboligene på samme måte som i dag er det derfor viktig at kvaliteten på en alternativ forsyning er tilstrekkelig og at det er minst mulig støy fra dieselaggregatene. Videre vil NVE påpeke at for å redusere antall aggregater og få en mest mulig stabil forsyning vil det være en fordel for fritidsboligeierne på hver øy å spleise på en felles frittstående forsyningsløsning (mikrogrid). Dieselaggregatet vil da kunne bli plassert på et sted til minst mulig sjenanse for beboerne. Med en batteribank kan dieselaggregatet kjøres på de tidspunkt hvor det forstyrrer minst. Det eksisterende lavspentnettet vil kunne benyttes for distribusjon til hver bolig, og ved en slik løsning vil det være naturlig å plassere anlegget i nærheten av der hvor nettstasjonen/fordelingstransformatoren står i dag. Opprettholdelse av lavspentnettet må i så fall også tas med i kostnadsberegningen.

Eksempel på alternativ forsyningsløsning

For å få en reell sammenligning av kostnader ved alternativ forsyningsløsning og kostnader ved reinvestering har NVE sett nærmere på utgifter ved en alternativ løsning. Power Controls har gitt et overslag på hva det vil koste med frittstående forsyning til hver av øyene, inkludert dieselkostnader og kostnader for drift og vedlikehold. Kostnader for et frittstående anlegg for den fastboende på Innerodden er oppgitt i tabell 3.

Tabell 3: Kostnad for alternativ forsyning til fastboende på Innerodden

Kostnadselement	Kostnad
Aggregat	275 000 kr
Batteribank	155 000 kr
Kombi-invertere inkludert remote control via internett	90 000 kr
Solcelleanlegg 4 kWp	75 000 kr
Installasjon	170 000 kr
Budsjettpris fra Power Controls, frittstående forsyning til fastboende	765 000 kr

Helgeland Kraft må betale for anlegget på Innerodden, da det i hovedsak forsyner den fastboende.

På de andre tre øyene må fritidsboligeierne hver for seg eller sammen betale for en egen løsning minus et engangsbeløp fra Helgeland Kraft på 50 000 kroner per abonnent. Hvis eierne går sammen kan de ordne en liknende løsning som nevnt forsyning på Innerodden. I tillegg kommer kostnad for innbygging av aggregatene og for opprettholdelse av lavspentnettet. I tabell 4 og 5 er kostnadene for alternativ forsyningsløsning for fritidsboligeierne estimert.

Tabell 4: Kostnad for tre frittstående forsyningsanlegg på Nord-Gåsvær, Sør-Gåsvær og Flatøya

Kostnadselement	Kostnad
Kostnad for 3 frittstående anlegg for	3 000 000 kr

fritidsboliger

230 V luftledning 684 000 kr

Totalkostnad 3 684 000 kr

Årlig kapitalbelastning kunder (fratrasket beløp dekket av Helgeland Kraft, 50 000 kroner per abonnent). **214 427 kr**

Årlig diesel- og servicekostnad 120 000 kr

Årlige kostnader 334 427 kr

Drift og vedlikehold 60 000 kr

Totale årlige kostnader 394 427 kr
Kostnad per kWh 4,48 kr/kWh
Tabell 5: Kostnad per kunde

Kostnadselement	Kostnad
Investeringskostnad per kunde	115 385 kr
Investeringskostnad dekket av Helgeland Kraft	50 000 kr
Årlig kostnad per kunde	15 170 kr

Som det fremgår av tabell 5 er kostnadene forbundet med en alternativ løsning noe høyere for kundene enn det de i dag betaler i nettleie. Kostnader for Helgeland Kraft ved en slik løsning er gitt i tabell 6.

Tabell 6: Utgifter for Helgeland Kraft AS ved fritak fra leveringsplikt

Kostnadselement	Kostnad
Anlegget på Innerodden pluss erstatning til kunder som mister forsyning	2 065 000
Demontering av høyspentanlegg	800 000 kr
Årlig kapitalbelastning	258 000 kr
Årlige utgifter	60 000 kr
Totale årlige kostnader	318 000 kr

Helgeland Kraft vil få kostnader på nærmere 3 millioner kroner for å betale for en frittstående forsyningsløsning til den fastboende og eventuell næringsvirksomhet, erstatning til kunder som mister forsyningen og for demontering av høyspentanlegg. Kapitaliserte årlige kostnader for Helgeland Kraft blir da 317 690 kroner.

Hvis det innvilges fritak fra leveringsplikt til fritidsboligene på Gåsvær og fritak for tilknytningsplikten av leveringsplikten til den fastboende og eventuell næringsvirksomhet, vil de årlige kostnadene for nettselskapet forbundet med forsyning til Gåsvær reduseres fra 1,2 millioner kroner til 0,3 millioner kroner. Dette inkluderer at selskapet betaler en engangserstatning til kundene som mister forsyningen på 50 000 kroner per abonnent. Totale kapitaliserte årskostnader for Helgeland Kraft og kundene som mister nettilknytningen og må gå over til alternativ løsning med solceller, batterier, dieselaggregat og kombiinvertre, blir på 700 000 kroner til sammen.

5.2 Virkninger for næringsinteresser

Det er i dag registrert to kunder hos Helgeland Kraft som har næringsvirksomhet på Gåsvær. Den ene er Telenor som har et anlegg for fasttelefoni på Gåsvær og den andre er Seløy Fisk og Eiendom som har et fiskemottak som er i forfall og ikke har vært i bruk på flere år. Helgeland Kraft opplyser at eieren av Seløy Fisk og Eiendom vurderer salg av anlegget på Gåsvær, og at eieren ikke har gitt tilbakemelding på tilbudet om engangskompensasjon. Det er usikkert om det vil være noe næringsvirksomhet på Gåsvær på det tidspunktet de eventuelt blir frakoblet nettet.

Når det gjelder reiselivsplaner opplyser Tommy Thrana at han i dag eier tre hus på Gåsvær som på sikt kan brukes til overnattingsformål. Høsten 2014 ble det i tillegg ferdigstilt et kaianlegg med rorbu. Videre opplyser han at han har etablert et uformelt samarbeid med Seløy Kystferie, der planen er at selskapet skal bistå med å drifte utleien på Gåsvær. Dersom han lykkes med å få belegg på de tre husene skriver Thrana at det vil være interessant å kjøpe opp flere eiendommer for utleie.

5.3 Andre virkninger

Miljøvirkninger

I flere av høringsuttalelsene blir det påpekt at bruk av dieselaggregater er forbundet med forurensning i form av utslipp av CO₂. NVE konstaterer at en alternativ forsyningsløsning som beskrevet ovenfor kan medføre noe økte CO₂-utslipp sammenlignet med dagens kraftforsyning. NVE vil imidlertid ikke legge avgjørende vekt på CO₂-utslippene ved den alternative forsyningen, da det ikke er en vesentlig forskjell i utslippsnivået ved dagens kraftforsyning og en alternativ løsning. NVE konstaterer at bruk av aggregater kan medføre ulemper for forbrukerne i form av støy og lukt fra aggregatene. Dette vil avhenge av hvilken løsning som velges som alternativ forsyning.

Visuelle virkninger

Anlegget som i dag forsyner Gåsvær med strøm består av et 16 km langt høyspentnett fra en nettstasjon på Ytre Øksningen til Gåsvær. 6,5 km av høyspentnettet går via sjøkabel og 9,5 km går via luftspenn. I tillegg er det etablert et 2,85 km langt lavspentnett på Gåsvær. Etter NVEs vurdering medfører nettet som går via luftspenn relativt store visuelle virkninger på Gåsvær, da kraftledningene går på kryss og tvers i et åpent landskap. Ved et eventuelt fritak fra leveringsplikt vil høyspentnettet kunne fjernes. Dersom lavspentnettet vil bli benyttet i en alternativ forsyningsløsning, vil det ved være mulig å legge det i bakken. Dette vil etter NVEs vurdering medføre positive visuelle virkninger for øysamfunnet.

5.4 Oppsummering

I en samlet vurdering må kostnadene ved en reinvestering veies opp mot fordelene ved å bevare den eksisterende kraftforsyningen. Etter NVEs vurdering er kostnadene ved å opprettholde kraftforsyningen til Gåsvær høye. Hvis sjøkabelen havarerer og må erstattes vil Helgeland Kraft få kostnader på ca. 9 millioner kroner. Årlig kostnad for å opprettholde dagens forsyning er beregnet til 1,2 millioner kroner,

som ved et årlig forbruk på 100 000 kWh tilsvarer 12 kr/kWh. Det er ti ganger høyere enn nettleien kundene betaler i dag.

Det er i dag registrert to kunder hos Helgeland Kraft som har næringsvirksomhet på Gåsvær. Den ene er Telenor som har et anlegg for fasttelefoni på Gåsvær og den andre er Seløy Fisk og Eiendom som har et fiskemottak. NVE konstaterer at fiskemottaket er i forfall og ikke har vært i bruk på flere år, og at det er usikkert om det vil være noe næringsvirksomhet på Gåsvær på det tidspunkt de eventuelt blir frakoblet nettet. Videre konstaterer NVE at det eksisterer reiselivsplaner på Gåsvær. Tommy Thrana eier tre hus og et nybygget kaianlegg med rorbu som han planlegger å leie ut til turister. Etter NVEs vurdering vil en alternativ forsyningsløsning kunne gi tilstrekkelig kvalitet, slik at både fritidsboligeiere og turister vil kunne bruke Gåsvær på samme måte som i dag.

NVE konstaterer at både Herøy kommune og Nordland fylkeskommune anbefaler at søknaden avslås.

Hva et eventuelt fritak vil bety for dagens kunder

- Når det gjelder forsyning til den fastboende plikter Helgeland Kraft å opprettholde kraftforsyningen med tilstrekkelig kvalitet. Det betyr at ved et fritak fra tilknytningsplikten av leveringsplikten til denne kunden må Helgeland Kraft sørge for et frittstående anlegg tilsvarende løsningen som er beskrevet i kapittel 5.1.
- Hvis det er næringsvirksomhet på Gåsvær på det tidspunkt nettilknytningen eventuelt blir avvirket plikter Helgeland Kraft å sørge for en alternativ forsyningsløsning også til disse.
- Abonentene som eier fritidsboliger på Gåsvær vil ved et eventuelt fritak fra leveringsplikten motta et tilpasningstilskudd fra Helgeland Kraft på kr. 50 000,- per abonnent. Dersom fritidsboligeierne ønsker det, skal Helgeland Kraft veilede og koordinere arbeidet med å få på plass alternative forsyningsløsninger. Helgeland Kraft skal utarbeide en plan for veiledning senest seks måneder etter endelig vedtak. Planen skal godkjennes av NVE. Årlig kostnad per abonnent for en alternativ forsyningsløsning som beskrevet i kapittel 5.1, er beregnet til ca. 15 000 kroner.

6. NVEs vedtak

NVE gir i medhold av energiloven § 3-3 Helgeland Kraft AS fritak fra leveringsplikt til fritidsboliger på Gåsvær, og fritak fra den delen av leveringsplikten som gjelder tilknytningsplikt for fastboende og næringsvirksomhet på Gåsvær. I en samlet vurdering har NVE kommet til at ulempene i form av kostnader ved reinvestering og vedlikehold er større enn fordelene ved å opprettholde dagens kraftforsyning. NVE legger til grunn at dagens kraftforsyning skal erstattes av alternative forsyningsløsninger med like god kvalitet som dagens forsyning. Fritaket er innvilget på følgende vilkår:

- Når Helgeland Kraft AS mener at vedlikeholdskostnadene er for store til å forsvare en videre drift, skal dette dokumenteres og oversendes NVE for godkjenning.
- Følgende kraftledninger skal fjernes innen ett år etter at NVE har godkjent frakoblingen: 6,5 km 11 kV sjøkabel og 9,5 km 11 kV luftledning. Dersom lavspentnettet på Gåsvær ikke blir benyttet til lokal energiforsyning skal også dette fjernes.
- Helgeland Kraft AS plikter å sørge for et frittstående anlegg til den fastboende slik at kraftforsyningen blir opprettholdt med tilstrekkelig kvalitet. Dersom det oppstår uforutsette feil på anlegget plikter Helgeland Kraft AS å sørge for en midlertidig forsyningsløsning inntil en permanent løsning kommer på plass. Hvis det er

næringsvirksomhet på Gåsvær på det tidspunkt nettilknytningen blir avviklet må Helgeland Kraft AS sørge for en frittstående forsyning også til disse.

- **Til hver av de øvrige kundene som i dag er tilkoblet nettet, forutsettes det at Helgeland Kraft AS utbetaler kr. 50 000,- som et bidrag til omstilling til lokal energiforsyning. Pengene skal utbetales senest ved tidspunktet for nedleggelse av anlegget. Videre plikter Helgeland Kraft AS å veilede og koordinere arbeidet med omstilling til lokal energiforsyning, dersom fritidsboligeierne ønsker det. Helgeland Kraft AS skal utarbeide en plan for veiledning senest seks måneder etter endelig vedtak. Planen skal oversendes NVE for godkjenning.**

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra det tidspunkt denne underretning er kommet frem, jf. fvl. kapittel VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Arne Olsen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Mottakerliste:

Anna Johansen
Bente K. Sanderød
Gåsvær velforening v/ Einar Pettersen
Helgeland Kraft AS
Herøy kommune (Nordland)
Inge Skjemstad
Jan Morten Bakkelid
Karl Ludvigsen
Knut Jonny Mathisen
Lillian Ulrichsen
Marius Pettersen
Monica Bakkelid
Nordland fylkeskommune
Ronny Eriksen
Roy Jensen
Seløy Fisk Eiendom AS
Sigvald Pettersen

Telenor Norge AS
Terje Ulrichsen
Thorvald M. Pettersen
Tommy Thrana
Trond Andersen
Øivind Mathisen